

Demokrazia eta legea ez dira gauza bera

Jokin Bildaratz

Tolosako alkate ohia, Eudeleko presidente ohia eta EAJko senataria

Kataluniako egoe-
ra nahasian hain-
bat hari muturri
tiraka dabil Es-
painiako Gober-
nua, korapiloa
ahal den eta gehien trabatzeko. Azken-
aurreko tenkada independentziaren
inguruko galdeketa egin dadin
laguntzeko prest azaldu diren alkate-
en aurka egin du Alderdi Popularraren
exekutiboak, modu maltzurran jokatuz.
Azkena, oraingoz, Generalitatearen
interbentzio ekonomikoa egiteko
saikera da. Argi dago urriaren 1a arte
bide honi jarraipena emango diotela.

Alkate eta Euskadiko Udalen Elkar-
teko presidente izan naizen heinean,
ongi dakit udalburuen lana dela poli-
tika mailan aberasgarriena. Herriar-
ren kezak eta pozak zuzenean jasoz-
ten ditu alkateak, baina, aldi berean,
lehen lerroan lanean diharduen or-
dezkarri ahulena ere bada. Horretaz
baliatu nahi du Mariano Rajoyk kata-
luniarren erreferendumerako apus-
tuan beste zirriritu bat irekitzeko.

Rajoyk berak modu baldarrean
adierazi nahi izan zuen bezala, herri-
tarrek aukeratzeko dute alkatea, horre-
gatik, inork imajinatzeko ez du alkate
bat bere herriaren borondatearen
aurkako erabakiak hartzen? Erraza da
Moncloako bulegoetatik telefona
hartu eta hori exijitzea, baina ardura-
gabekeria politikoa bat ere bada.

Aristotelesek esan ohi zuenez, korapilo
bat askatu ahal izateko, aurreneko
egin beharra korapiloa nola sortu
den jakitea izango litzateke. Rajoyk ja-
kin beharko luke Kataluniako gizarte-
a oso haserre dagoela azken urteotan
Espainiako Gobernuak eginiko kudeaketa
txarrekin, 2010. urteetik hona bereziki.
Beraz, gai hau konpondu nahi badu,
atzera begiratu beharra dauka eta non
huts egin den ikusi. Egia esanez, urriaren
1eko erreferenduma bere arazoan artean
txikienetako izan daiteke.

Aristotelesi jaramon eginez, azter
dezagun zergatik sortu den giro hau
Katalunian. 2003. urtean hasi zen ara-

zoa ari gara bizitzen orain. Orduko
hauteskunderetan Artur Mas buru
zuen CIUK eskuratu zuen eserleku
gehien Parlamentuan, baina Tinelleko
Itunari esker, ERCK PSCKo Pasqual
Maragalli eman zion babes Generalitateko
Presidentea izan zedin. Horrela
egin zuen hurrengo legegintzaldian
ere, Kataluniako Estatutua negoziatu
behar zen legegintzaldian.

Estatu mailan, Zapatero zen sozia-
listen hautagaia Moncloa biderako
konpainian eta Kataluniako Legebil-
tzarrak onartutako testua errespeta-
tuko zuela agindu zuen. Esaldi borobil
hura esan eta gutxira, sozialistak bi
gobernuetako agintean zirela, zapata-
riak zapata ardurak utzi eta arotzare-
nak hartu zituen eta Kataluniako Le-
gebiltzarrak onartutako estatutua ze-
pilatu egin zuen, Alfonso Guerrak
Sestaoko mitin batean lotsarik gabe
esan zuenez. Azkenean, Gorteetatik
atera zen dokumentuak ez zeukan zer-
rikusirik sartu zenarekin.

Mozketak mozketa, Estatutuak au-
rrera egin zuen eta Kataluniako her-
riak baiezeko botoa eman zion. Erre-

ferendumean parte hartzea eskas xa-
marra izan zen, eta hori errie egoteko
moduko abisua izan zen. Ilusioz bete-
riko momentu bat izan beharrean bi
lagunetik bat ez zen bozkatzera joan,
eta horrek zer pentsatua eman behar
zuen. Hori gutxi balitz, Rajoyren PPK
Estatutu berriaren kontrako sinadurak
bildu zituen; gehienak Kataluniatik
kanpokoak ziren, baina jokabide
horrek argi erakutsi zuen PPri bost
axola zitzaiola Erkidego baten kontra
joatea, trukean boto batzuk eskuratu
ahal bazituen.

Benetan harrigarria da Kataluniako
Legebiltzarrak, Espainiako Kongre-
suak eta Senatuak, eta kataluniarrek
onartutakoa, Auzitegi Konstituziona-
lak nola utzi ahal duen bertan behera.
Hor dago gakoa, hor dago korapilo
honen guztiaren hasiera. Benetan
hausnartzekoa da nola bultzatza deza-
ken bide hori Alderdi Popularrak.

Horren guztiaren ondoren, galdera
bat sortzen da: zer egin dezake gizarte
batek bere borondate politikoa behar
den bezala kontuan hartzen ez dela
ikusten duenean? Argi dago Katalunia
eta Euskadi beti izango garea gu-
txiengoak Estatuan; zer egin behar
dugu gizartearen iritzia ezagutzeko?
Ezin dela jakin esan nahi al digute?
XXI. mendeko politikan gizarteari iri-
tzia eskatzeko debekuak ez du ez han
ka ez bururik.

Konstituzionaleko letratua den Xa-
bier Arzozek, aipatzen duen moduan,
bai XIX. mendearen bukaeran eta bai
ta XX. mendearen hasieran ere, bai
G. Jellinek eta K. Rennerrek gehien-
go/gutxiengo jokoak aztertzerakoan,
kontuan hartu behar dugu hainbat
errealitate nazional estatalak diren
errealitate nazionalak baino txikiago-
ak izango direla; eta nazio bat bestea
baino handiagoa izateagatik ezin dio
imposatu besteari bere nazio ezberdin
horren ikuspegia.

Horixe da benetako arazoa: ez PPK,
ezta PSOEek ere ez dutela sinesten Es-
tatuaren errealitate nazional ezberdinak
daudenik, eta nazio bakoitza subjektu
politikoa bat denik; subjektu horrek
bere nazioari dagozkion oinarriak
erabakitze eta aukeratzeko eskubi-
dea duenik. Hortik aurrera, demokra-
ziaren aurkako jarrera bat nagusitzen
da. Demokrazia eta legea ez dira ber-
dinak, azken finean beti demokrazia
legeen gainetik dago eta egongo da.

**Ez PPK, ezta PSOEek ere ez dute sinesten Estatuaren errealitate nazional ezberdinak daudenik, eta nazio bakoitza subjektu politikoa bat denik; subjektu horrek bere nazioari dagozkion oinarriak erabakitze eta aukeratzeko eskubi-
dea duenik. Hortik aurrera, demokraziaren aurkako jarrera bat nagusitzen da**